

CASP2021

Koordineeritud tegevus
toodete ohutuse tagamiseks

Riski hindamine
ja juhtimine

Lõpparuanne

Sisukord

Sisukord	2
Lühendid	2
Kommenteeritud kokkuvõte	3
1 osa	
1. Ülevaade tegevusest	4
1.1. Sissejuhatus ja eesmärgid	4
1.2. Ülevaade osalenud turujärelevalveasutustest	5
2. Põhitegevused ja tulemused	6
2.1. Tegevuse hindamine	6
2.2. Töökäsitlus	7
2.2.1 Riskihindamise juhtumiuuringute ja juhenddokumendi koostamise väljatöötamine	9
2.2.2 Riskijuhtimise juhenddokumendi väljatöötamine	10
3. Järeldused ja soovitused	11
3.1. Üldjäreldused	12
3.2. Saadud õppetunnid	12
3.3. Soovitused	12
II osa	
1. Mis on CASP?	13
Rollid ja kohustused	13
2. HT tööplaan	14
3. Horisontaalse tegevuse lähenemisviisi ülevaade	15

Lühendid

LÜHEND	KIRJELDUS
CASP	Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks
EISMEA	Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet
EK	Euroopa Komisjon
EL	Euroopa Liit
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EV	Ettevõtja
GPSD	Üldine tooteohutuse direktiiv (2001/95/EÜ)
HT	Horisontaalne tegevus
ICSMS	Euroopa turujärelevalve info- ja teavitussüsteem
Safety Gate	Toiduks mittekasutatavate ohtlike toodete kiirhoiatussüsteem
KoM	Avakoosolek
LR	Liikmesriik (-riigid)
RAG-vahend	Riskihindamise suuniste vahend
RAPEXI suunist	Komisjoni otsus (EL) 2019/417
RH	Riskihindamine
TJA	Turujärelevalveasutus
VK	Vahekoosolek

Kommenteeritud kokkuvõte

Eesmärgid

Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks (Coordinated Activities on the Safety of Products, CASP) võimaldavad kõigil Euroopa Liidu (EL) ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikide turujärelevalveasutustel (TJAd) teha koostööd Euroopa ühtsele turule lastud toodete ohutuse suurendamisel.

CASP 2021 riski hindamise ja juhtimise (RHJ) horisontaalne tegevus (HT) keskendus toiduks mittekasutatavate tarbekaupade riskihindamise ja riskijuhtimise järjepidevuse suurendamisele kõigis ELi/EMP turujärelevalveasutustes, vahetades arvamusi ja parimaid tavasid. Seda tehes tugines komisjon varasematele CASPi tegevustele, mille eesmärk oli ühtlustada RHJi lähenemisviise, andes suuniseid vigastusstsenaariumide, tõenäosuse hindamise ja riskijuhtimisstrateegiate kohta¹.

Konkreetselt oli 2021. aasta RHJi horisontaalsel tegevusel järgmised eesmärgid:

- kaardistada riskid ja valdkonnad, mida on TJAd jaoks keeruline hinnata ja hallata;
- jagada juhtumite lahendamise töötubade kaudu strateegiaid ja vahendeid nende probleemide lahendamiseks;
- arutada keerulisi juhtumeid ja jagada parimaid tavasid, valmistades ette juhenddokumendid riskihindamise ja -juhtimise kohta.

Tulemused

Juhtumite lahendamise töötoad

Korraldati kaks juhtumite lahendamise töötuba, kus TJAd arutasid tehnilise eksperdiga tehtud valitud juhtumiuuringute põhjal nii riskihindamise kui ka riskijuhtimisega seotud probleeme.

Riskihindamise juhenddokument

Töötati välja juhenddokument ühiste riskihindamisprobleemide ja nende lahendamiseks vajalike vahendite kohta, et anda TJAdale suuniseid vigastusstsenaariumide väljatöötamiseks ja tõenäosuse hindamiseks.

Riskijuhtimise juhenddokument

Koostati teine riskijuhtimist käsitlev juhenddokument, millega antakse TJA-le vahendid ja strateegiad riskijuhtimisega seotud probleemide lahendamiseks ja parandusmeetmete üle otsustamiseks.

Järeldused ja soovitused

RHJi horisontaalne tegevus pakkus osalevatele TJAdale olulist foorumit, et arutada riskihindamise ja -juhtimisega seotud probleeme ja parimaid tavasid. Arutelud aitasid teha kindlaks valdkonnad, kus TJAd vajavad rohkem abi, seega suunised võiksid sisaldada vajadustepõhiseid vahendeid ja strateegiaid ühiste probleemide lahendamiseks. Tegevuskohtumistel peetud arutelude põhjal sõnastati mitu soovitusi.

Soovitused tarbijatele

- Enne toote ostmist kontrollige kiirhoiatussüsteemi „Safety Gate“.
- Kontrollige teavet ohtlike või defektsete toodete kohta turujärelevalveasutuse veebisaitidel.

Soovitused ettevõtjatele (EV)

- Kasutage oma toodetega seotud riskide hindamiseks RAG-vahendit.
- Teke TJAdega seoses RHJga koostööd.
- Olge teadlik kohaldatavatest õigusaktidest tulenevatest kohustustest.
- Kehtestage parandusmeetmete kava riskide leevendamiseks ja kõrvaldamiseks.

Riiklike ametiasutustele

- Jätkake arvamuste ja parimate tavade vahetamist riskihindamise ja -juhtimise keeruliste juhtumite kohta, et suurendada lähenemisviiside sidusust.
- Levitage CASP 2021 tulemusi.
- Tuvastage uute toodetega seotud uusi riske.

¹ [RAM - Guidance document on the principles of sound risk management](#)
[RAM - Guidance document on estimation of probabilities](#)
[RAM - Probability estimation](#)

1. Ülevaade tegevusest

1.1 Sissejuhatus ja eesmärgid

Vastavalt üldise tooteohutuse direktiivile (2001/95/EÜ) peab toode olema ohutu, kui seda kasutatakse mõistlikult eeldatavates tingimustes toote kogu kasutusaja jooksul. Seepärast peaks tootega seotud riski hindamisel lähtuma otsuses (EL) 2019/417 (RAPEXi suunised) sätestatud ühtlustatud ja korratavatest riskihindamise põhimõtetest².

Selle tegevuse eesmärk oli suurendada toiduks mittekasutatavate tarbekaupade sidusust ja ühtlustada nende riskijuhtimist kõigis ELi/EMP turujärelevalveasutustes, vahetades arvamusi ja parimaid tavasid ning andes turujärelevalveasutustele suuniseid selle kohta, kuidas ühiseid probleeme lahendada.

Täpsemalt oli RHJi horisontaalsel tegevusel järgmised eesmärgid:

- kaardistada riskid ja valdkonnad, mida on TJAdes jaoks keeruline hinnata ja hallata;
- töötada välja strateegiad ja vahendid nende raskuste ületamiseks, korraldades mitmeid juhtumite lahendamise töötubasid;
- arutada keerulisi juhtumeid ja jagada parimaid tavasid, koostades kaks suunisdokumenti riskihindamise ja riskide juhtimise kohta, mis annavad nõu vigastusstsenaariumide kindlakstegemiseks, riski tõenäosuse hindamiseks ja sobivate parandusmeetmete üle otsustamiseks.

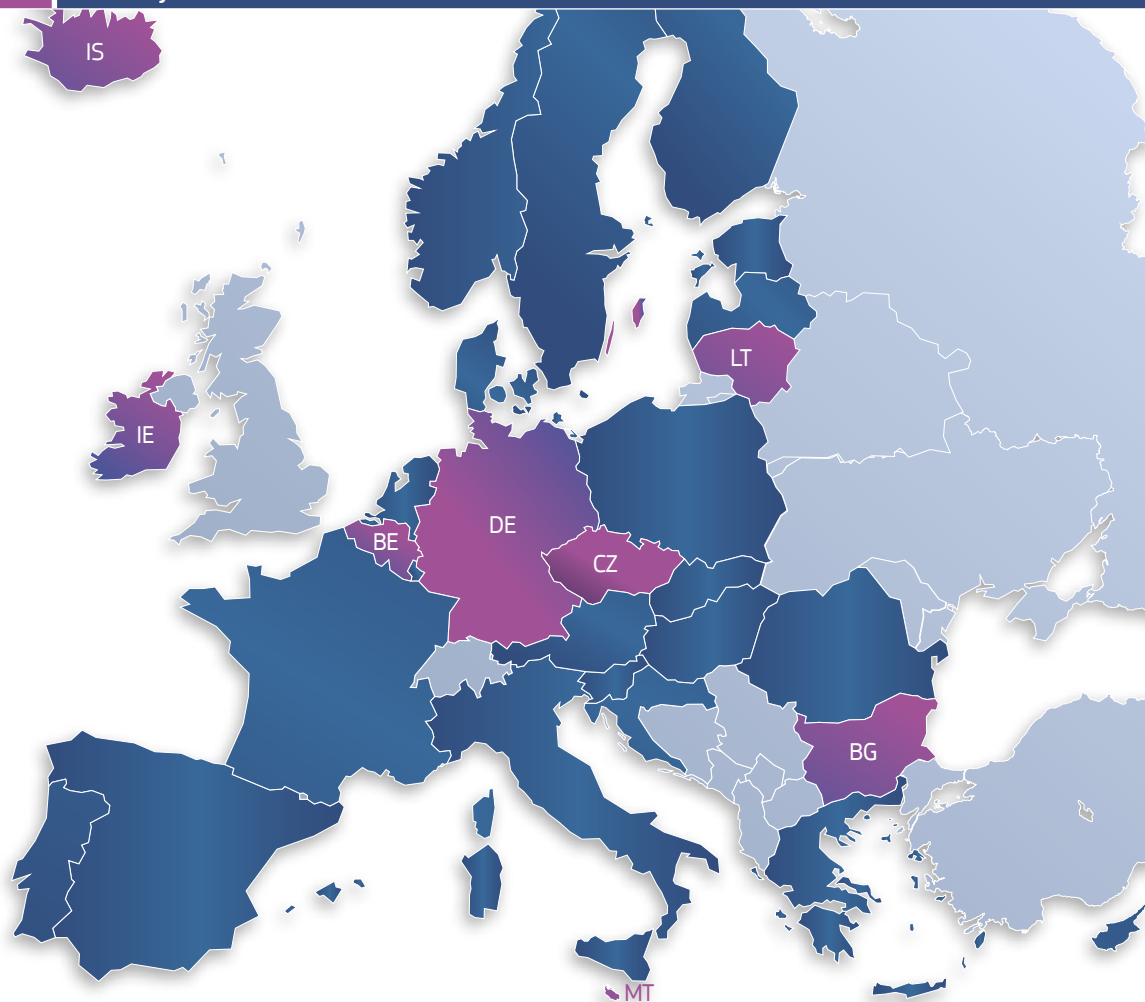

² Üldist tooteohutuse direktiivi kohaldatakse tarbijatele mõeldud toodetele või mõistlikult eeldatavates tingimustes tõenäoliselt tarbijatele mõeldud toodetele, isegi kui need ei ole neile selleks ette nähtud (tarbekaubad). Seda kohaldatakse nende toodete suhtes, kui asjaomaste toodete ohutust reguleerivates ELi õigusnormides puuduvad sama eesmärgiga erisätted.

1.2 Ülevaade osalenud turujärelevalveasutustest

RHJ horisontaalses tegevuses osales kokku 10 TJAd seitsmest ELi liikmesriigist ja ühest EMP riigist, nagu on allpool oleval pildil näidatud.

RIIK	TYA
Belgia	Föderaalne majandusalane avalik teenistus, kvaliteedi ja ohutuse peadirektooraat
Bulgaaria	Riiklik metrooloogilise ja tehnilise järelevalve amet
Iirimaa	Konkurentsi- ja tarbijakaitsekomisjon
Island	Elamumajandus- ja ehitusamet
Leedu	Riiklik tarbijakaitseamet
Malta	Malta konkurentsi- ja tarbijakaitseamet
Saksamaa	Bremeni liidumaa kaubandusjärelevalve Ülem-Baieri valitsus – Kaubandusinspeksioon
Tšehhi	Tšehhi kaubandusinspeksioon Tööstus- ja kaubandusministeerium

2. Põhitegevused ja tulemused

2.1 Tegevuse hindamine

Vältimaks, et ohtlikud tooted põhjustavad Euroopa tarbijatele vigastusi, võtavad TJAd korrigeerivaid riskijuhtimisemeetmeid, mis põhinevad katsetulemustel ja/või riskihindamistel. Usaldusväärsed riskihindamised on võtmetähtsusega, et võtta kõige asjakohasemad ja tõhusamad parandusmeetmed vigastusohu vähendamiseks ja tarbijate kaitsmiseks.

Riskihindamise väljakutsed

Riskihindamised teevad kindlaks tootega seotud ohu tõenäosuse, mis põhjustab konkreetse vigastuse. Selleks tehakse kindlaks vigastuse raskus (seotud konkreetse ohuga) ja tõenäosus, et see oht tarbijaid kahjustab (kokkupuute ohuga). Vigastusstenaariumi ja tõenäosuse subjektiivsus ning arvukad (teadmata) muutujad muudavad riskihindamisprotsessi TJAd jaoks keeruliseks. Meelevaldsete otsuste vältimiseks peavad riskihinnangud tuginema kindlale põhjendusele ja selgitama selgelt kõiki protsessi käigus tehtud oletusi. Kuigi RAPEXI suunistes sätestatakse riskihindamise aluspõhimõtted ja antakse suuniseid selle kohta, kuidas hindamisi läbi viia, vajavad riskihindamisprotsessi teatavad riskid ja elemendid suuremat tähelepanu, et suurendada TJAd hinnangute järjepidevust ning tagada, et toodetest tulenevaid riske tõlgendatakse ja juhitakse järjepidevalt kogu ELis/EMPs.

Ohurühmad, mille hindamine on TJAd jaoks eriti keeruline, on järgmised:

- **tulekahju ja plahvatus;**
- **kiiritus;**
- **keemilised riskid³;**
- **uudsetest toodetest tulenevad riskid.**

Iga rühm sisaldab konkreetseid riske, mis tuleb kindlaks määrata riskihindamise esimese etapina. Korduvad probleemid konkreetsete ohtude kindlakstegemisel ja vigastusstenaariumide väljatöötamisel tehtud eelduste põhjendamisel on järgmised:

- **puuduvad andmed ja katsearuanded;**
- **üldine asjatundlikkuse puudumine teatavate riskide ja tooterühmade kohta.**

Asjakohaste eksperditeadmiste ja teabe puudumisel peavad TJAd andma hinnanguid ja tegema oletusi. See võib vähendada nende usaldust nende hinnangute vastu ja põhjustada märkimisväärset ebakindlust esitatud riskitaseme suhtes.

Riskijuhtimisega seotud probleemid

Riskijuhtimine järgib riskihindamisprotsessi ja selle eesmärk on riski vähendamine või kõrvaldamine. Kuigi riskihindamise tulemus annab teavet riskijuhtimise osana tehtud otsuste kohta, on riskijuhtimise eesmärk otsustada, milliseid meetmeid tuleks võtta, et vähendada tarbijate kokkupuudet ohuga või see kõrvaldada. Selleks peavad TJAd võtma arvesse mitmeid muutujaid.

Parandusmeetmed on riskijuhtimise oluline osa. Riskide maandamise või vähendamise meetmeid võib võtta kas ettevõtja vabatahtlikult või TJAd nõudmisel. Kõige asjakohasemad ja proportsionaalsemad parandusmeetmed sõltuvad tootega kaasnevast konkreetsest riskist, selle asukohast tarneahelas, seda kasutavatest tarbijatest ning kõige tõhusamast viisist ohuga kokkupuute vähendamiseks või kõrvaldamiseks. Kõigi asjakohaste muutujate arvessevõtmine võib muuta TJAd jaoks asjakohase riskijuhtimisstrateegia üle otsustamise keeruliseks. Madala ja keskmise riskiga tooted võivad tekitada omapäraseid probleeme, kuna asjakohased parandusmeetmed sõltuvad paljudest teguritest ja nõuavad sageli tihedat koostööd tootjatega. Ettevõtjate ja internetipõhiste kauplemiskohtadega töötamine meetmete juustamiseks on TJAd jaoks veel üks probleemne valdkond.

Tegevuse käigus välja töötatud strateegiad ja vahendid

Riskihindamine ja riskijuhtimine võivad olla keerukad ülesanded, kuid selle protsessi käigus saavad TJAsid toetada asjakohased strateegiad ja vahendid. Meetme raames arutasid TJAd keerulisi juhtumeid ja koostasid selle arutelu põhjal juhenddokumendid, mis sisaldavad vahendeid ja strateegiaid ühiste probleemide lahendamiseks.

³ Kemikaale on juba arutatud projekti CASP 2020 raames, mille tulemusena on koostatud suunistid keemiliste ohtude tõenäosuse hindamise ja ohjamise kohta. CASP 2021 raames arutatud keemilised riskid keskenduvad nende kemikaalide mõjule, mida varem ei ole käsitletud.

2.2 Töökäsitus

Selleks et anda TJAdel lisasuuniseid ning suurendada riskihindamise ja juhtimise meetmete järjepidevust, korraldati RHJi horisontaalne tegevus kolme peamise tulemusel ümber:

- juhenddokument, milles määratakse kindlaks riskid, mis tekitavad kõige rohkem hindamisprobleeme, ja vahendid nende probleemide lahendamiseks;
- riskihindamist käsitlevas juhenddokumendis sisalduvate probleemsete riskide juhtumiuuringute kogum (mida arutatakse spetsiaalses horisontaalse tegevuse töötoas);
- juhenddokument kindlakstehtud riskide juhtimise kohta.

Juhtumiuuringute koostamine ja juhenddokumentide väljatöötamine toimus tihedas koostöös TJAdega, et tagada, et arutelud nii probleemide kui ka võimalike lahenduste üle põhineksid nende prioriteetidel ja vajadustel. Tegevuse avakoosolekul arutasid TJAd ja valisid välja kõige keerulisemad riskid, millele keskenduda:

- tulekahju ja plahvatus;
- kiiritus;
- keemilised riskid;
- uudsetest toodetest tulenevad riskid.

Pärast avakoosolekut koguti nelja ohurühma kohta juhtumiuuringuid. TJAd esitasid kriisilukorra lahendamise juhtumite vaidlustamise Wiki kaudu; neid täiendasid ka juhtumiuuringud, mille tehniline ekspert valis Safety Gate'i teadete põhjal. Juhtumiuuringuid kasutati selleks, et uurida TJAdel peamisi probleeme seoses riskihindamisega.

Esimesel vahekoosolekul arutasid TJAd tehnilise eksperdi abiga ühiselt iga toote riskihindamise kohta ja viisid selle lõpule. Tänu nendele aruteludele suutsid töövõtja ja tehniline ekspert teha kindlaks peamised probleemid, mis on seotud iga ohuga, millele juhenddokument peaks keskenduma. Kohtumisel arutasid TJAd ka parimate tavate ja teiste võimalike lahenduste üle, mida võiks juhenddokumenti lisada. Valitud riskide ja juhtumiuuringute üle peetud arutelude põhjal alustas tehniline ekspert esimese riskihindamise juhenddokumendi väljatöötamist (mida esitleti teise vahekoosoleku ajal). TJAsid julgustati koosolekul dokumenti kommenteerima ja andma Wiki kaudu täiendavat tagasisidet.

Sarnast protsessi järgiti riskijuhtimist käsitleva juhenddokumendi väljatöötamisel. Pärast mitut vestlust ja konkreetsete riskijuhtimisprobleemide uuringut keskendus teine taristuettevõtja asjakohaste riskijuhtimismeetmete arutamisele tuvastatud riskide leevendamiseks ja kõrvaldamiseks. Pärast arutelu esitati turujärelevalveasutustele riskijuhtimist käsitleva juhenddokumendi kavandatav struktuur. Teabevahetus TJAdega teise vahekoosoleku ajal aitas tehnilisel eksperdil kohandada juhenddokumenti nende vajadustele vastavaks. Mõlemat eelnõud esitleti lõppkoosolekul, kus TJAd said jagada oma märkusi ja tagasisidet.

2.2.1 Riskihindamise juhtumiuuringute ja juhenddokumendi koostamise väljatöötamine

Esimene juhenddokument töötati välja selleks, et toetada TJAsid riskihindamiste väljatöötamisel, keskendudes eelkõige järgmisele:

- teha kindlaks ohud ja riskid, mis tekitavad TJADEle hindamisega seoses kõige rohkem probleeme;
- suuniste andmine nende riskide ja ohtude kohta;

- nende ületamiseks vajalike vahendite ja strateegiate kindlaksmääramine.

Juhenddokumendis uuritakse riskihindamisega seotud probleeme kaheksa juhtumiuuringu kaudu (mille valisid välja TJAd ja tehniline ekspert), tuginedes tegevuse avakoosolekul kindlaks tehtud neljale keerulisele ohule.

OHURÜHMAD	JUHTUMIUURINGUD
Tulekahju ja plahvatus	1. Ülekuumenemine 2. Tuleohtlikud ained
Kiirgus	3. Ultraviolettkiirgus 4. Suure intensiivsusega elektromagnetväljad
Keemilised riskid	5. Ohtlikud tahked ained või vedelikud 6. Ohtlik gaas
Uute toodetega kaasnevad riskid	7. Asjade internet (IoT) 8. Droonid

TJAdega peetud arutelude põhjal sisaldab juhenddokument vahendeid ja strateegiaid, mille abil minimeerida subjektiivsust ja ületada ühised probleemid (nt ekspertteadmiste ja katsearuannete puudumine), millega nad riskihindamiste tegemise ajal silmitsi seisavad. Lisaks teabele selle kohta, kuidas leida usaldusväärseid andmeid ja teavet, antakse juhenddokumendis nõu selle kohta, kuidas TJAd saavad töötada välja vigastusestsenariumide ja tõenäosuse hinnangute

põhjaliku põhjenduse. See sisaldab ka näiteid kontrollloenditset, mis võivad aidata tõlgendada katsearuandeid ja juhendada TJAsid riskihindamiste kaudu toodete puhul, millega neil on vähem kogemusi.

Juhenddokumendi koostamisel kasutatud lähenemisviis on kokkuvõtlikult esitatud allpool oleval joonisel.

1

TJA juhtumite esialgse struktuuri ja kogumise ettevalmistamine

- Tehniline ekspert valmistas ette juhenddokumendi struktuuri kavandi, tuginedes avakoosoleku ajal TJAdega peetud arutelule
- TJAd poolt kogutud keerulised juhtumid koguti kokku

2

Struktuuri kinnitamine

- TJAd kommenteerisid juhenddokumendi kavandatud struktuuri ja kinnitasid selle

3

Arutelu raskete juhtumite üle

- Projektkoosolekutel arutasid TJAd ja tehnilised eksperdid valitud juhtumite üle
- Arutelude põhjal suutis tehniline ekspert suuniseid täpsustada, et keskenduda valdkondadele, kus TJAd vajavad täiendavat suunamist

4

Suuniste kavandi koostamine

- TJAdelt saadud tagasiside põhjal koostas tehniline ekspert juhenddokumendi kavandi

5

TJA tagasisidel põhinev täpsustamine

- TJAd vaatasid dokumendi läbi ja esitasid selle kohta märkusi (selle tulemusena täpsustati seda)

2.2.2 Riskijuhtimise juhenddokumendi väljatöötamine

TJAd toetamiseks seoses tuvastatud riskide haldamisega töötati välja riskijuhtimist käsitlev juhenddokument. Käesoleva dokumendi eesmärk on

- anda juhiseid riskijuhtimise kohta;
- arutleda riskijuhtimise probleemide üle ning pakuvad vahendeid ja strateegiaid nende ületamiseks.

Tuginedes teabevahetusele turujärelevalveasutustega, käsitletakse teises juhenddokumendis asjakohaseid ja tõhusaid riskijuhtimismeetmeid, et leevendada ja kõrvaldada tarbijate kokkupuudet kindlakstehtud riskidega. Lisaks

parandusmeetmete soovituslike loetelude esitamisele sisaldab dokument ka suuniseid selle kohta, kuidas TJAd saavad ületada ühiseid riskijuhtimisega seotud probleeme, näiteks otsustada, milliseid parandusmeetmeid võtta madala kuni keskmise riski korral. Lisaks sisaldab dokument kasulikke nõuandeid selle kohta, kuidas teha riskijuhtimise valdkonnas koostööd ettevõtjate ja internetipõhiste kauplemiskohtadega.

Juhenddokumendi koostamisel kasutatud lähenemisviis on kokkuvõtlikult esitatud allpool oleval joonisel.

1

TJA juhtumite esialgse struktuuri ja kogumise ettevalmistamine

- Tehniline ekspert koostas riskijuhtimist käsitleva juhenddokumendi kavandi
- Konkreetseid riskijuhtimisega seotud probleeme koguti küsitluse ja individuaalsete intervjuude kaudu TJAdega

2

Struktuuri kinnitamine

- TJAd kommenteerisid juhenddokumendi kavandatud struktuuri ja kinnitasid selle

3

Arutelu raskete juhtumite üle

- Projektikoosolekutel arutasid TJAd ja tehnilised eksperdid konkreetseid riskijuhtimisega seotud probleeme
- Arutelude põhjal suutis tehniline ekspert suuniseid täpsustada, et keskenduda valdkondadele, kus TJAd vajavad täiendavat suunamist

4

Suuniste kavandi koostamine

- TJAdelt saadud tagasiside põhjal koostas tehniline ekspert juhenddokumendi kavandi

5

TJA tagasisidel põhinev täpsustamine

- TJAd vaatasid dokumendi läbi ja esitasid selle kohta märkusi (selle tulemusena täpsustati seda)

3. Järeldused ja soovitused

3.1 Üldjäreldused

RHJi horisontaalne tegevus pakkus osalevatele TJAdel olulist foorumit, et arutada riskihindamise ja -juhtimisega seotud probleeme ja parimaid tavasid. Arutelud aitasid kindlaks teha valdkonnad, kus TJAd vajavad rohkem suuniseid. Juhtumite lahendamise töötubade ja TJAd tagasiside põhjal koostas tehniline ekspert kaks suunisdokumenti. Suunisdokumendid, mis keskenduvad riskihindamisele ja riskijuhtimisele, sisaldavad iga tegevuse käigus arutatud juhtumiuuringu vigastusstsenaariume

ja riskitõenäosust ning pakuvad vahendeid ja strateegiaid kindlate riskihinnangute tegemiseks ning asjakohaste ja tõhusate riskijuhtimismeetmete väljatöötamiseks. Suuniste ja tegeliku elu juhtumiuuringute kombinatsioon võimaldas TJAdel rakendada uusi omandatud kontseptsioone ja vahendeid, et aidata tulevikus sarnaseid riske hinnata ja juhtida.

3.2 Saadud õppetunnid

- **Projektiga seotud veebipõhine suhtlus ja TJA kaasamine.** Töövõtja kasutas Wiki platvormi projekti teavitusvahendina, mis võimaldas kõigil osalevatel TJAdel kiiresti leida ja heaks kiita projektdokumente ning vahetada tegevuse käigus arvamusi ja teadmisi. Wiki platvorm on sobiv vahend veebipõhise koostöö ja TJAd kaasamise hõlbustamiseks ning kõik osapooled peaksid seda veelgi aktiivsemalt kasutama, et tagada TJAd teavitamine ja osalemine koosolekutel.
- **Varasemate peamiste suuniste ja vahendite levitamine ning neile viitamine.** Tagamaks, et kõigil osalejatel on sarnane teadmiste tase riskihindamise ja -juhtimise teemadel ning et nad tunnevad varasemate projektide peamisi dokumente ja vahendeid, on oluline neid materjale enne koosolekuid ja nende ajal jagada ja neile viidata. Kuigi tegevuse sisu ja väljundid ei tohiks kattuda eelmiste aastate omadega, võivad olemasolevad materjalid täiendada käimasoleva tegevuse käigus arendatavaid arutelusid, vahendeid ja strateegiaid.

- **Pakkuda praktilisi vahendeid ja strateegiaid riskihindamiseks ja -juhtimiseks.** Lisaks aruteludele ja arvamuste vahetusele on TJAd jaoks eriti olulised suuniste konkreetsed probleemide kohta. Riskihindamise ja -juhtimisega seotud probleemide lahendamiseks praktiliste vahendite ja strateegiate pakkumine ning nende lahenduste rakendamise demonstreerimine nii juhtumite lahendamise töötubades kui ka juhenddokumendis on osutunud TJAd jaoks lisaväärtuseks.

3.3 Soovitused

Tegevuskohtumistel toimunud arutelude põhjal sõnastati rida soovitusi.

Soovitused tarbijatele

Enne toote ostmist kontrollige kiirhoiatussüsteemi „Safety Gate“. Kui tarbijad ei ole kindlad, kas toode võib kujutada endast ohtu, peaksid nad kontrollima, kas mõni ELi/EMP turujärelevalveasutus on kõnealuse toote kohta väljastanud teatise.

Kontrollige teavet ohtlike või defektsete toodete kohta turujärelevalveasutuse veebisaitidel. Mõned TJAd on loonud spetsiaalsed tooteohutuse veebisaidid, mis teavitavad tarbijaid ohtlikest ja defektsetest toodetest⁴. Tarbijad peaksid korrapäraselt külastama neid veebisaitte ning järgima juhendeid ja suuniseid selle kohta, kuidas ohtlike või defektseid tooteid tagastada või kõrvaldada.

Soovitused ettevõtjatele

Olge teadlik kohaldatavatest õigusaktidest tulenevatest kohustustest. Toodete turule laskmisel peavad ettevõtjad tagama, et need oleksid projekteeritud ja toodetud kooskõlas kohaldatavate õiguslike nõuetega.

Kasutage oma toodetega seotud riskide hindamiseks RAG-vahendit. Ettevõtjad peaksid kasutama RAG-vahendit, et hinnata nende poolt turustatavate ja/või toodetud toodete riske, tagamaks, et tarbijatele turustatakse ainult ohutuid tooteid.

Tehke TJAdega reguleerivate asutuste ja riskijuhtimise valdkonnas koostööd. Ettevõtjatel on juriidiline kohustus teavitada TJAsid, kui nad saavad teada tooteohutuse probleemist. Ettevõtjad ja ametiasutused peaksid pidama avatud dialoogi ning tegema aktiivset koostööd kriisilahendus- ja riskijuhtimisprotsessis.

Omage kehtestanud parandusmeetmete kava, et leevendada ja kõrvaldada tarneahelas või turul olevatest toodetest tulenevaid riske. Veenduge, et selle protsessi dokumendid ja struktuurid oleksid juba olemas, et otsuseid saaks teha suhteliselt kiiresti ja võtta meetmeid õigeaegselt. Parandusmeetmete jälgimine, et teha kindlaks nende tõhusus riskide juhtimisel ja vähendamisel, on kava oluline osa ja võib anda kasulikke õppetunde tulevasteks meetmeteks.

Riiklikele ametiasutustele

Jätkake arvamuste ja parimate tavade vahetamist riskihindamise ja -juhtimise keeruliste juhtumite kohta, et veelgi suurendada ametiasutuste vahelist sidusust. Tegevuse käigus arutasid TJAd mitmete riskihalduse ja -juhtimisega seotud juhtumite üle. See arvamuste vahetus aitas ametiasutustel leida probleemidele ühiseid lahendusi ning lõppkokkuvõttes suurendada riskihalduse ja -juhtimise järjepidevust ELis/EMPs.

Levitage CASP 2021 tulemusi. Turujärelevalveasutusi julgustatakse veel laiemalt levitama CASP 2021 projekti tulemusi ja väljundeid.

Tuvastage uute toodetega seotud uusi riske⁵. Vajaduse korral tuleks tõstatada küsimusi RAPEXi/CSNi võrkudele ja Euroopa Komisjonile, et edendada teadmiste jagamist ja töötada välja lisasuuniseid.

⁴ Vt näiteks <https://produkter.dk/> või <https://www.farligeprodukter.no/>.

⁵ Uudsed tooted on uued või täiustatud tooted, mis tuuakse esmakordselt turule ja sõltuvad sageli uutest tehnoloogiatest, mis võivad põhjustada uusi riske.

1. Mis on CASP?

Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks (CASP) võimaldab ELi/EMP riikide turujärelevalveasutustel (TJAd) teha koostööd ja tugevdada ühtsele turule lastud toodete ohutust.

Horizontaalsed tegevused pakuvad turujärelevalveasutustele foorumit ideede ja parimate tavade vahetamiseks. Tehnilise eksperdi juhendamisel töötavad nad välja ühised lähenemisviisid, menetlused ja praktilised vahendid turujärelevalveks.

Tootepõhised tegevused katsetavad eri liiki tooteid, mis võivad tarbijaid ohustada. Asjaomased TJAd valivad ja koguvad tooteid ning neid uuritakse ühiselt kokkulepitud katsekava alusel.

Hübriidsed tegevused hõlbustavad horizontaalseid arutelusid ja viivad läbi katsetamiskampaaniaid. Tulemusi kasutatakse ühiste lähenemisviiside ja meetodite väljatöötamiseks.

CASP 2021 sisaldab kolme horisontaalset tegevust (HT), viit tootepõhist tegevust (TPT) ja üht hübriidset tegevust. Osalevad TJAd valisid need eelnevalt välja õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi korraldatud konsultatsiooni käigus.

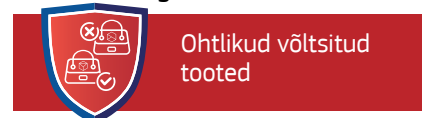
Horizontaalsed tegevused

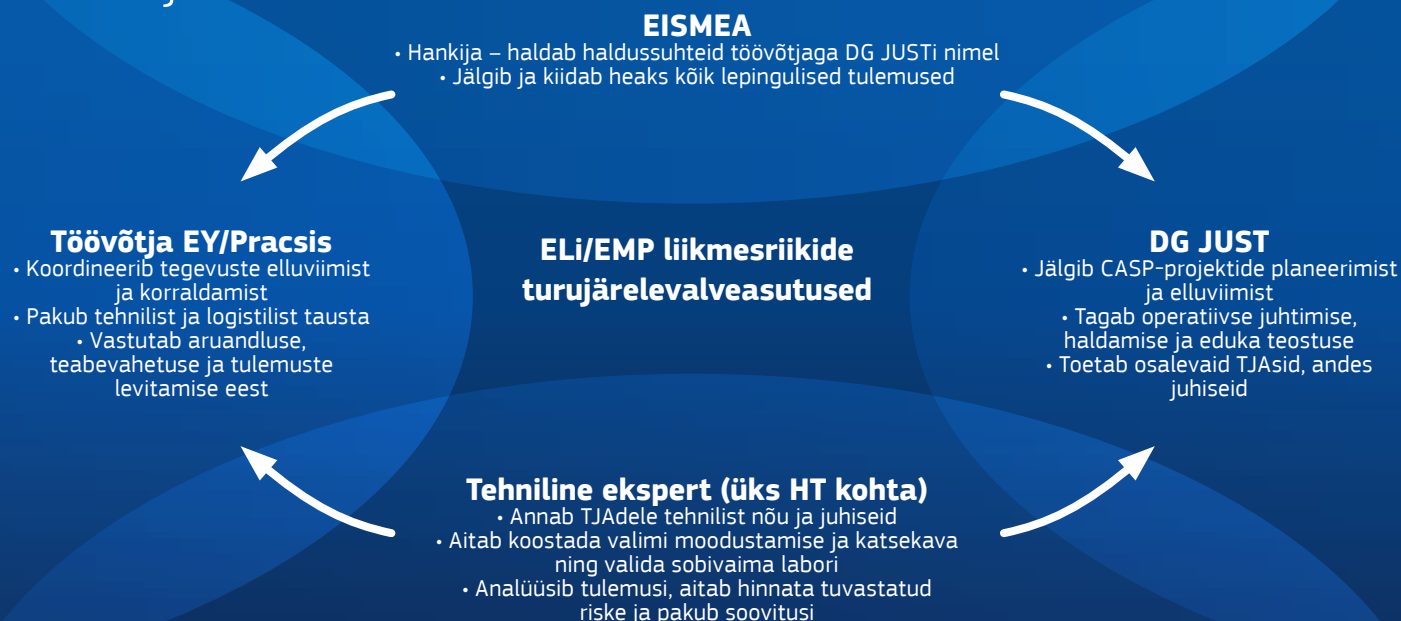
Tootepõhised tegevused (TPTd)

Hübriidne tegevus

Rollid ja kohustused

3. Horisontaalse tegevuse lähenemisviisi ülevaade

0

CASPi eelne protsess

- DG JUST viis läbi prioriteetide seadmise, et valida turujärelevalveasutustele (TJAdele) ühist huvi pakkuvad teemad.
- CASP 2021 horisontaalsed tegevused valiti DG JUSTi korraldatud konsultatsioonide käigus ning need kajastavad praegust huvi veebipõhise turujärelevalve, riskihindamismeetodite ja kriisiohjamise vastu.

1

Andmete kogumine ja analüüs

- Töövõtja kogus vajalikku taustteavet, kasutades mitmesuguseid vahendeid, nagu küsitlused, intervjuud ja dokumentide uurimine.
- Tulemusi analüüsiti, et teha kindlaks vajadused, lüngad ja probleemid.
- Projekti eesmärged ja töökava täpsustati ja jagati Wiki siseplatvormil koos esialgse uuringu tulemustega.

4

Järeldused, soovitused ja aruandlus

- Lõppkoosolekutel kinnitasid TJAd asjaomaste dokumentide lõpliku versiooni ning arutasid saadud kogemusi ja võimalikke teadmisi iga horisontaalse tegevuse kohta.
- Kõigile ametiasutustele pakutakse töö-/juhendamisdokumente ja muid teadmiste jagamise vahendeid, et aidata õpitud ellu viia.

3

Vahekoosolekud

- Kahel vahekoosolekul tutvustati iga tegevuse edenemist ning turujärelevalveasutused arendasid asjaomase valdkonna eksperdi kaasabil välja erinevad juhenddokumendid.
- Teema keerukuse tõttu toimus kolmas vahekoosolek, kus käsitleti turujärelevalvet internetis.

2

Avakoosolekud

- Osalevad turujärelevalveasutused arutasid iga horisontaalse tegevuse avakoosolekul eesmärged ja tulemusi.
- Tuginedes dokumentatsiooni läbivaatamisele ja andmete kogumise tulemustele, täiustati seda lähenemisviisi veelgi.
- Pärast koosolekut jagati Wiki platvormil töödokumente, kus turujärelevalveasutustel oli võimalus arvamusi vahetada

5

Välissuhtlus

Lõpuüritusel käivitati välissuhtlus, mis tähistas 2–3 nädala pikkuse üleeuroopalise teavituskampaania algust.

Töövahendid

Lõpparuanne koostatakse iga horisontaalse tegevuse ja CASP 2021 projekti kohta tervikuna. Need on kättesaadavad kõigis ELi ametlikes keeltes ning norra ja islandi keeles ning neid on lehitatud kõikidele turujärelevalveasutustele.

Koostati **audiovisuaalsed klipid**, milles võeti kokku CASP 2021 projekti tulemused.

Kanalid

Kommunikatsioonimaterjali levitatakse järgnevatel kanalitel kasutades.

- [Veebisait „Safety Gate“](#)
- [Euroopa Komisjoni CASP-i veebileht](#)
- [DG JUST sotsiaalmeedias](#)
- [TJAde riiklikud suhtluskanalid](#)
- [Asjakohane ajakirjandus ja muud sidusrühmad.](#)

EUROOPA KOMISJON

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Euroopa Komisjon ei vastuta taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest.

© Euroopa Liit, 2022

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 Internationali (CC BY 4.0) litsentsi alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse õiguste omajalt.

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil:
https://europa.eu/european-union/index_et

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

PDF ISBN 978-92-76-52087-0 doi: 10.2838/946525 DS-06-22-192-ET-N